Afdeling: Bestuur en Dienstverlening
Behandelaar: P. Visser
Telefoonnummer:

Voorstelnr. 2422
Barneveld,
Portefeuillehouder: M.H.J. Pluimers-Foeken

☒Ter kennisname naar de raad
Nummer beleidsproduct:

☐Op overzicht Bestaand beleid (website)

Onderwerp: **Informerende brief over ontwikkelingen Regio De Vallei**

Gevraagde beslissing:
1. Kennis te nemen van de Informerende brief over ontwikkelingen Regio De Vallei;
2. De Informerende brief over ontwikkelingen Regio De Vallei door te leiden naar de gemeenteraad.

1. Inleiding
De gemeente Barneveld neemt deel in het samenwerkingsverband Regio De Vallei. Middels deze brief wil Regio De Vallei u informeren over een viertal ontwikkelingen die betrekking hebben op het samenwerkingsverband. Dit betreft de volgende ontwikkelingen:

1. Aangepaste Wet gemeenschappelijke regelingen

Het samenwerkingsverband Regio De Vallei valt onder de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr). Op 1 juli 2022 is een wijziging van de Wgr in werking getreden waarin de mogelijkheden van volksvertegenwoordigers waarin hun controlerende en kaderstellende rol bij gemeenschappelijke regelingen wordt versterkt.

2. Wet Open Overheid

Daarnaast is op 1 mei 2022 de Wet open overheid (Woo) inwerking getreden welke de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangt.

3. Aanlevercontract restafval

Het aanlevercontract tussen Regio De Vallei en afvalenergiecentrale Weurt biedt de mogelijkheid om om de vijf jaar de overeenkomst te beëindigen. Er wordt onderzoek uitgevoerd hoe om te gaan met de eerstvolgende opzegmogelijkheid. De uitkomsten worden het eerste kwartaal 2023 verwacht.

4. Verwerkingscontract huishoudelijk bioafval

Per 1 januari 2023 start ARN met het verwerken van huishoudelijk bioafval en loopt het huidige verwerkingscontract met Twence af.

2. Beoogd effect
Het beoogde effect is om uw raad goed te informeren over de ontwikkelingen die betrekking hebben op Regio De Vallei, zodat zij hun controlerende en kaderstellende taken goed uit kunnen voeren.

3. Argumenten
Om transparantie te bieden aan uw raad is het wenselijk hen te informeren over de ontwikkelingen die betrekking hebben op de gemeenschappelijke regeling Regio De Vallei.

4. Kanttekeningen
Nvt.

6. Uitvoering
Komende periode worden een aantal acties uitgevoerd, te weten;

- Uitvoering geven aan de aanpassingen voortkomend uit de Wgr;
- Informatieverstrekking via het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI);
- Regiogemeenten de mogelijkheid bieden om een zienswijze kenbaar te maken op het voorgenomen besluit inzake het aanlevercontract restafval.
- Voorbereiden van de overstap naar de ARN voor verwerken van huishoudelijk bioafval;
- De jaarlijkse rapportage omtrent het huidige verwerkingscontract met verwerker Twence af te ronden.

7. Bijlagen

- Regio De Vallei – informerende brief aan regiogemeenten.

Regio De Vallei

Algemeen Bestuurlijke Zaken

Regiogemeenten

Secretariaat

Bergstraat 4
Postbus 9022
6710 HK Ede

Tel. 0318 680 480

uw kenmerk:	uw brief van:	ons kenmerk:	behandeld door:	doorkiesnummer:	e-mailadres:
-	-	20221017330115	Paul Spiertz	0318 680 480	paul.spiertz@ede.nl
Informerende brief over ontwikkelingen Regio De Vallei				bijl.: --	datum: 17 oktober 2022

Geacht college,

In deze brief willen wij u informeren over ontwikkelingen die betrekking hebben op de gemeenschappelijk regeling Regio De Vallei. Deze ontwikkelingen komen voort uit de aangepaste Wet gemeenschappelijke regelingen, de Wet Open Overheid, de aanleverovereenkomst voor restafval en het verwerkingscontract van huishoudelijk bioafval.
Met deze brief geven we ook invulling aan de actieve informatieplicht die volgt uit de aangepaste Wet gemeenschappelijke regelingen (conform art 17 Wgr). In het kader van de actieve informatieplicht vragen wij u om deze brief door te geleiden naar de gemeenteraad.

<u>Aangepaste Wet gemeenschappelijke regelingen</u>
Op 1 juli 2022 is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. Met deze wetswijziging worden de mogelijkheden van volksvertegenwoordigers (raadsleden) om de eigen controlerende en kader stellende rol bij gemeenschappelijke regelingen te versterken, aangepast en uitgebreid. Een aantal wijzigingen is per direct ingegaan en voor andere wijzigingen krijgen gemeenschappelijke regelingen twee jaar de tijd om de statuten van de gemeenschappelijke regeling aan te passen.

In de bijlage is een overzicht opgenomen van de wijzigingen. Bij de wijzigingen staat aangegeven per wanneer deze van kracht (moeten) zijn. Voor het wijzigen van de statuten van de gemeenschappelijke regelingen willen wij het volgende tijdspad volgen:

- Heden: voorbereiden wijzigingen en ambtelijke afstemming;

- 17 november 2022: besluitvorming concepttekst door regiobestuur en de wijzigingen voorleggen aan de gemeenteraden om gelegenheid te bieden om zienswijzen in te dienen;
- Eerste helft 2023: besluitvorming door regiogemeentes.

Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Deze wet vervangt de Wob (Wet openbaarheid van bestuur). Het grote verschil tussen de huidige Woo en de Wob betreft de actieve openbaarmaking van overheidsinformatie. Er zijn elf informatiecategorieën. De Woo heeft ook betrekking op gemeenschappelijke regelingen en een deel van de categorieën zal van toepassing zijn. Naar verwachting zijn de volgende categorieën van toepassing op gemeenschappelijke regelingen:

- Organisatiegegevens (is al openbaar);
- Vergaderstukken en verslagen van algemeen bestuur;
- Agenda's en de besluitenlijsten van dagelijks bestuur;
- Jaarplannen en -verslagen;
- Woo-verzoeken.

Het openbaar maken van informatie hangt samen met het operationeel zijn van het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI). Naar verwachting zal PLOOI in de loop van 2023 operationeel zijn. Landelijk vindt overleg plaats over de volgorde waarop de informatiecategorieën vervolgens actief openbaar moeten worden gemaakt. Naar verwachting zal dat het eerste gelden voor organisatie-gegevens, vergaderstukken en verslagen van algemeen bestuur en Woo-verzoeken.

Aanlevercontract restafval

Het afval van de huishoudens uit de regiogemeenten wordt verbrand bij de afvalenergiecentrale van ARN in Weurt. Conform het aanleverovereenkomst tussen ARN en Regio De Vallei is er om de vijf jaar de mogelijk om de overeenkomst te beëindigen. Voorafgaand aan de vorige opzegmogelijkheid in 2018 is uitgebreid onderzoek gedaan naar de juridische, financiële en milieutechnische aspecten. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het niet gebruiken van de opzegmogelijkheid en in een lager verwerkingstarief.

De eerstvolgende opzegmogelijkheid is 1 april 2023. Indien Regio De Vallei gebruik maakt van die opzegmogelijkheid, dan eindigt de overeenkomst per 1 april 2025. Middels een Europese aanbesteding moet dan een nieuwe verwerker voor het huishoudelijke afval worden gevonden.

Wij voeren momenteel aanvullend onderzoek uit om tot een goed besluit te kunnen komen. De onderzoeken die voorafgaand aan opzegmogelijkheid in 2018 zijn uitgevoerd, vormen het uitgangspunt voor het aanvullend onderzoek. Wij zijn voornemens om de regiogemeenten de mogelijk te geven om een zienswijze kenbaar te maken op het voorgenomen besluit (conform art 10 Wgr).

Verwerkingscontract huishoudelijk bioafval

Vanaf 1 januari 2023 gaat ARN te Weurt het bioafval (groente-, fruit-, tuinafval en etensresten) van huishoudens verwerken. Wij hebben u hierover geïnformeerd in een brief van 26 oktober 2021. In samenwerking met ARN en de regiogemeenten bereiden wij momenteel de overstap voor.

Voor de afronding van het huidige verwerkingscontract zijn we in gesprek met de verwerker Twence. De afronding van het contract hangt samen met de jaarlijkse rapportage van Twence over voorgaand jaar. Wij verwachten het contract dan ook in de loop van 2023 definitief te kunnen afronden.

Als er vragen zijn naar aanleidingen van deze brief, dan kunt u contact opnemen met Paul Spiertz.

Met vriendelijke groet,

Izaäk van Ekeren
Voorzitter

Paul Spiertz
Regiosecretaris

Bijlage wijziging wet gemeenteschappelijke regelingen

Informatie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken:

De wijzigingen van de Wqr zijn onder te verdelen in drie categorieën:
1. De versterking van de positie van gemeenteraden bij besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen.
2. De introductie van aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden.
3. Het verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling.

Ad. 1 Versterken positie raden bij besluitvorming in gemeenschappelijke regeling

a. Zienswijze bij treffen regeling **(per 1 juli 2022 direct in werking)**: *Om de positie van de raad te verbeteren wordt de raad het recht toegekend om bij een ontwerpregeling een zienswijze naar voren te brengen. De raad kan zijn opvatting binnen acht weken kenbaar maken. Wanneer volgens de raad te weinig is gedaan met een zienswijze kan de raad ervoor kiezen geen toestemming te verlenen voor de gemeenschappelijke regeling.*

b. Zienswijze voor besluiten **(vertaling binnen elke gemeenschappelijke regeling voor 1 juli 2024)**: *Ook wordt een verplichting geïntroduceerd om in de gemeenschappelijke regeling afspraken te maken over welke besluiten van het bestuur van een gemeenschappelijke regeling vatbaar zijn voor een zienswijze aan de gemeenteraden. Hierdoor wordt het voor gemeenteraden mogelijk hun opvatting te geven over een voorgenomen besluit. In de gemeenschappelijke regeling kan ook worden afgesproken dat geen besluiten vatbaar zijn voor een zienswijze van de gemeenteraden, maar dat is dan een keuze waar de gemeenteraden bij het voorleggen van de wijzigingsregeling mee in dienen te stemmen (art. 1 Wgr).*

c. Gemeenschappelijke adviescommissie **(per 1 juli 2022 direct in werking)**: *De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten krijgen de mogelijkheid om bij een gemeenschappelijke regeling zijnde een openbaar lichaam een gemeenschappelijke adviescommissie in te laten stellen bestaande uit raadsleden van de deelnemende gemeenten. Door middel van deze adviescommissie kunnen gemeenteraden in een vroeg stadium worden betrokken bij geplande besluiten van het bestuur van het openbaar lichaam. Daarnaast kan de adviescommissie het bestuur adviseren omtrent voorgenomen besluiten en (gezamenlijke) standpunten van de raden van de deelnemende gemeenten ten aanzien van de gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam) voorbereiden. De gemeenschappelijke adviescommissie is onderdeel van de gemeenschappelijke regeling en wordt daarom ingesteld door het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam) is verplicht om de commissie in te stellen als de raden hierom vragen. Er is geen sprake van delegatie van bevoegdheden aan de gemeenschappelijke adviescommissie. Uiteindelijk blijven de raden beslissingsbevoegd.*

d. Afspraken over participatie **(vertaling binnen elke gemeenschappelijke regeling voor 1 juli 2024)**: *In elke regeling moet worden opgenomen of, en zoja op welke wijze, burgers de mogelijkheid krijgen tot inspraak over bepaalde onderwerpen die bij de gemeenschappelijke regeling zijn belegd.*

e. Actieve informatieplicht **(per 1 juli 2022 direct in werking)**: *Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling heeft een actieve informatieplicht over wat er binnen de regeling speelt. Deze informatieplicht komt overeen met de informatieplicht die het college van B&W heeft ten opzichte van de gemeenteraad. In de gemeenschappelijke regeling moeten afspraken worden gemaakt over de wijze waarop deze informatie wordt aangeleverd.*

f. Extra vergoeding voor lidmaatschap nieuwe gemeenschappelijke commissies **(vertaling binnen elke gemeenschappelijke regeling voor 1 juli 2024)**: *Raadsleden die naast hun reguliere raadslidmaatschap lid zijn van een gemeenschappelijke adviescommissie of een gemeenschappelijke onderzoekscommissie, zoals geïntroduceerd met deze wetswijziging, kunnen*

aanspraak maken op een extra vergoeding. Voor de hoogte van de aanvullende vergoeding wordt aangesloten bij de hoogte van bestaande vergoedingen, zoals geregeld in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

Ad. 2 De introductie van aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden

g. Recht van onderzoek **(per 1 juli 2022 direct in werking)**: *Door het recht van onderzoek, ook wel recht van enquête genoemd, krijgen de gezamenlijke gemeenteraden de mogelijkheid om een gezamenlijke enquête uit te voeren naar de bestuursvoering van een gemeenschappelijke regeling. Voorwaarde voor de instelling van een gemeenschappelijke onderzoekscommissies dat alle raden hiermee instemmen. Verder is het van belang dat een gezamenlijke enquête niet kan worden ingesteld als een gemeenschappelijke regeling getroffen of mede getroffen is door de raden.*

h. Onderzoeksmogelijkheden lokale rekenkamers **(per 1 juli 2022 direct in werking)**: *Rekenkamers zijn al bevoegd onderzoek te verrichten bij gemeenschappelijke regelingen, inlichtingen in te winnen, documenten te vorderen en indien nodig bij de betrokken instelling een onderzoek in te stellen. Met deze wijziging wordt verduidelijkt dat de lokale rekenkamers, waaronder gezamenlijke rekenkamers, de mogelijkheid hebben om onderzoek te doen naar het gevoerde bestuur van een gemeenschappelijke regeling waaraan een gemeente deelneemt.*

Ad. 3 Het verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling

i. Afspraken over evaluatie **(vertaling binnen elke gemeenschappelijke regeling voor 1 juli 2024)**: *Het wordt verplicht om afspraken te maken over evaluatie van de gemeenschappelijke regeling. De meerwaarde van een evaluatie is dat periodiek wordt stilgestaan bij het functioneren van de gemeenschappelijke regeling. Waar de evaluatie specifiek op gericht moet zijn, hoe vaak die moet plaatsvinden en op welke wijze wordt niet voorgeschreven. Er kan dus ook worden gekozen voor de afspraak om de regeling niet te evalueren, maar dit is dan een bewuste keuze waar de gemeenteraad bij het voorleggen van de wijzigingsregeling mee dient in te stemmen.*

j. Afspraken over uittreding **(vertaling binnen elke gemeenschappelijke regeling voor 1 juli 2024)**: *Met het oog op mogelijke uittreding uit een gemeenschappelijke regeling kan niet langer worden volstaan met de afspraak dat het (algemeen) bestuur de uittredingsvoorwaarden vaststelt. Voortaan moeten in ieder geval afspraken worden gemaakt over de gevolgen voor het vermogen voor de rechtspersoon, waarbij moet worden gedacht aan afspraken over personeel, contracten, huisvesting en investeringen.*

k. Aanpassing begrotingscyclus **(per 1 juli 2022 direct in werking)**: *Bijdragen aan een gemeenschappelijke regeling zijn verplichte uitgaven voor een gemeente die moeten worden verwerkt in de begroting van de gemeente zelf. Om gemeenteraden meer positie te geven in de begrotingscyclus van een gemeenschappelijke regeling is ervoor gekozen de termijnen voor de indiening van de kadernota, ontwerpbegroting en begroting aan te passen. De begrotingscyclus van gemeenschappelijke regelingen sluit daardoor beter aan op die van gemeenten, waardoor het voor gemeenteraden gemakkelijker wordt te overzien wat de gevolgen zijn van uitgaven aan regelingen voor de eigen gemeente. Ook krijgen gemeenteraden langer de tijd om een zienswijze op de conceptbegroting van een regeling te geven en ontvangen zij de kadernota later.*

Van deze wijzigingen treden de zienswijze van de gemeenteraad bij het treffen, wijzigen, uittreden of beëindigen van een regeling **(a)**, *de bevoegdheid om een gemeenschappelijke adviescommissie in te (laten) stellen* **(c)**, *de actieve informatieplicht* **(e)**, *het recht van onderzoek* **(g)**, *de onderzoeksmogelijkheden van lokale rekenkamer(commissie)s* **(h)** *en de wijziging in de begrotingscyclus* **(k)** *per 1 juli 2022 direct in werking.*

De overige wijzigingen **(b, d, f, i en j)** *vragen om een vertaling binnen elke gemeenschappelijke regeling. U heeft twee jaar de tijd om hierin te voorzien (uiterlijk 1 juli 2024).*